

AZ ÚSZÁSOKTATÁSRA JÁRÓ GYERMEKEK SZÜLEINEK FOGYASZTÓI MAGATARTÁSÁNAK VIZSGÁLATA

1. Bevezetés

A magyarországi úszóegyesületek nonprofit szereplőként vannak jelen a sportpiacon. Habár elsődleges céljuk nem a profitszerzés, folyamatos működésükhöz elengedhetetlen egy állandó bevételi forrás. Az úszósportban elérhető támogatások nagy része a versenysportban érdekelt és eredményes egyesületeket célozza meg. Azok az egyesületek, akik fő profilként az úszásoktatást helyezik előtérbe és nem rendelkeznek versenyzői csoporttal, esetlegesen nincs lehetőségük versenyeztetésre vagy versenyzőik nem érik el a támogatásokhoz szükséges szintet, sokkal kisebb arányban részesülhetnek a Szakszövetségen keresztül elérhető anyagi forrásokból. Ahhoz, hogy ezen források nélkül is működőképes lehessen az adott egyesület, egyik lehetősége, hogy fő bevételi forrásaként a szülők által fizetett tagdíjat tekinti. Ahhoz, hogy a tagdíjak folyamatosan biztosítani tudják egy egyesület működését, meg kell ismernünk a szülőt, mint fogyasztót: milyen motivációs tényezők játszanak szerepet abban, hogy gyermekét úszásoktatásra íratja be, mi alapján dönt egy egyesület kiválasztásakor, mennyire elégedett gyermeke jelenlegi egyesületének infrastrukturális, tárgyi és személyi feltételeivel, illetve mutatkozik-e valós igény a részéről a gyermeke későbbi versenyeztetésére.

1.1. A magyarországi úszásoktatás jelentősége és lehetőségei

Az úszástudás jelentőségét számos aspektusból megvizsgálhatjuk. Tekinthetünk rá alapvető testgyakorlati ággként, rehabilitációs mozgásformaként. A korai életszakaszban végzett úszástanulás során olyan értékek kerülnek közvetítésre, mint az egészséges életmódra való igény kialakítása, a szabadidő megfelelő eltöltésére való nevelés. Az egészség fenntartása mellett már kora gyermekkortól kiemelt szerepet kap egyes rehabilitációs és fejlesztő folyamatokban bizonyos fizikai és mentális betegségek esetén. Az úszás által fejlesztett készségek, képességek később egyaránt transferálhatóak lesznek az élet más területeire is. Ha az úszástudásra mint életmentő funkcióra tekintünk, akkor megértjük, miért kap ekkora szerepet az iskolás korban, miért hoznak létre évről évre olyan programokat, melyek a gyermekek minél szélesebb körben történő úszástanítását célozza meg (Tóvári és Prisztóka, 2015; Tóvári és mtsi., 2014; Szabó, 2011; Czeglédi, 2020).

Magyarországon az úszásoktatás kiemelt jelentősége nem csak napjainkban, hanem az elmúlt történelmi korokban is megmutatkozott. Az intézményesített úszásoktatás megjelenése egészen 1804-re nyúlik vissza. Ebben az évben fogadja el a sárospataki kollégium tanácsa az

úszásoktatásra vonatkozó határozatot, melynek elfogadásától remélték a nagyszámú vízbefúlásos esetszám csökkenését. Az 1915-18-as években a polgári iskolák, középiskolák majd az elemi iskolák tanterveibe is bekerül az úszásoktatás, mint előírt oktatási tananyag. Ettől az időszaktól számítva az úszásoktatás a törzsanyag részévé válik Magyarországon és az 1925-ös évtől egészen a napjainkig szerves részét képezi a tanterveknek (Kovács, 2020; Révész és Bognár, 2006).

Magyarországon szervezett keretek között jelenleg négy különböző módon sajátíthatják el a gyermekek az úszástudást. Iskolai úszásoktatás során, melyet a Nemzeti Kerettanterv szabályoz, a Magyar Úszósövetség által koordinált és az úszóiskolákon keresztül működtetett „Minden gyermek tanuljon meg úszni” c. program keretein belül, az Úszó Nemzet Programon belül és a különböző úszásoktatással és versenyeztetéssel foglalkozó egyesületek tagjaiként (Nemzeti Alaptanterv, 2020; Kerettanterv, 2020; MÚSZ, 2024; Úszó Nemzet Program, 2021).

1.2. Az úszóegyesületek működésének keretei Magyarországon

A jelenlegi sportfinanszírozási rendszer és ezen keresztül az úszóegyesületek finanszírozásának lehetőségeinek megértéséhez két fő finanszírozási modellt kell megismernünk: az állami és a piaci/üzleti modellt. Az állami modell esetén az adott sportág működtetésében, finanszírozásában az állam vállal szerepet, így a bevételi források is az állam felől érkeznek. Az egyesületek többsége állami vállalatokhoz, minisztériumokhoz és állam által működtetett szervezetekhez szerveződnek ki. A működési forma általában valamilyen nonprofit szerveződési forma. Az üzleti modell esetében a fő bevételi forrás a piaci szereplőktől érkezik, a sportegyesület mögött valamilyen gazdasági társaság helyezkedik el.

Magyarországon a 20. század elejétől a rendszerváltásig az állami sportmodell érvényesült. A rendszerváltást követően az állami és állami vállalatok által működtetett sportfeladatok átkerültek az önkormányzatokhoz és az egyesületekhez. Az egyesületek nagy része azonban nem volt felkészülve a piaci alapú működésre való átállásra. Költségeiket a tagdíjakból nem tudták fedezni, nem rendelkeztek az üzleti alapú vezetéshez szükséges tudással, a piaci alapú működtetést preferáló sportvezetők pedig nem kívánták átvenni a korábban veszteségen működtetett feladatokat. A sportegyesületek száma csökkent, a még fennmaradó egyesületek folyamatos forráshiánnyal küzdöttek (Sterbencz és Gécsi, 2016).

A 2010-es éveket követően ismét megerősödött az állami jelenlét a sportfinanszírozások területén, a sportot stratégiai ágazatként jelölték meg. Az állami szerepvállalás erősödése megjelent a szakszövetségek pénzügyi támogatásában, a támogatói jogszabályi és adózási

rendszer kialakításában, infrastrukturális fejlesztések és koordinációs feladatok területén (Gősi és Bukta, 2019; Gősi, 2017).

Magyarország a jelenlegi sportfinanszírozását tekintve sem az állami, sem az üzleti modellbe nem sorolható be teljes mértékben. Habár a sportágazat egyes területein már megjelentek a piaci szereplők, az állam még mindig hangsúlyos szereplője a magyarországi sportműködésnek. Az utóbbi években egyre több kutatás foglalkozik a magyarországi sportfinanszírozás piaci alapú működésének lehetőségeivel és az üzleti modell nagyobb mértékű érvényesíthetőségével. Kozma Miklós a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégián keresztül vizsgálta az Osborne-Gaebler-modell érvényesülését. A modell alapját a „vállalkozó- kormányzat” képezi és 10 alapelvben fogalmazza meg az üzleti gondolkodásmód közigazgatásba való beépíthetőségét. A vizsgálat eredménye szerint a modell egyes elemei ugyan már megjelennek a Sportstratégia dokumentumában, finanszírozási kérdésekben mégis főként az állam központi szerepvállalása a hangsúlyos (Kozma, 2005).

A Magyar Úszószövetség 143 tagszervezettel rendelkezett a 2024-es évben. A tagszervezeteinek 87%-a egyesületi formában működött. Az egyesületek bevételeinek lehetőségét a 2011. évi CLXXV. törvény szabályozza. Ezek közül itt most csak azokat ismertetjük, melyek tényleges jelentőséggel bírhatnak az úszóegyesületi működés szempontjából. Bevételi forrásnak tekinthető az egyesületi tagdíj, a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerint kiutalt összege (Szja 1%), a pályázat útján, valamint egyedi döntéssel: a központi költségvetésből, elkülönített pénzalapból, önkormányzati támogatásból kapott támogatás, adomány és a magánszemélyektől, vállalkozásoktól kapott adomány (2011. évi CLXXV. törvény; Láng, 2022; Hoffmann, 2007).

2013-tól az úszósport része lett a Kiemelt Sportágfejlesztési Programnak. 2016-ra a Magyar Úszó Szövetség érte el a legmagasabb bevételt a kiemelt sportági szakszövetségek közül. Ennek az összegnek 12%-át tették ki vállalkozási tevékenységből származó bevételek, 80%-a pedig állami forrásból származott (Gősi és Bukta, 2019; Gősi, 2017).

A főként állami forrásból származó támogatásokat a Magyar Úszó Szövetség pályáztatás alapján osztja szét a tagszervezetei között. A Magyar Úszó Szövetség 2024-es támogatási irányelveit az 1. táblázat mutatja be (1. táblázat), (MÚSZ, 2024).

1. táblázat: Támogatási irányelvek

NVF 2024 egyesületi támogatások - támogatási elvek

támogatás	támogatási forma	elosztás módja	keretösszeg 2023	keretösszeg 2024	szerződéses összeg
Műhelytámogatás	átadott	OB bajnoki pontok	300 000 000	300 000 000	min. 200 000.-
Aranyjelvényes program	átadott	2023 év aranyjelvényei alapján	180 000 000	200 000 000	min. 200 000.-
KARE	átadott	JB kerettagok száma	57 600 000	57 600 000	min. 200 000.-
Szakmai támogatás	átadott	Nemzetközi eredmény 2020-2023	30 000 000	40 000 000	min. 200 000.-
Sport XXI.	átadott	Cápa, Gyermek, Serdülő OB pontok	28 500 000	28 500 000	min. 200 000.-
Pályatámogatás	átadott	válogatott kerettagok száma alapján	60 000 000	72 000 000	min. 200 000.-
MGY	pályáztatás	kiírás szerint	120 000 000	120 000 000	300 000-5 000 000
			776 100 000	818 100 000	
KARK	központi felhasználással	teljesítmény differenciálással		17 200 000	

*a támogatás odaitéléséhez a sportszervezet 2 éves tagsági jogviszonnyal kell rendelkezzen

Forrás: MÚSZ, 2024

A Szövetség a hazai egyesületek közötti eredményesség rangsorolására és az elosztás alapját is képező, pontszámítási módszert alkalmaz. Az eredményességi pontszámítás alapját az egyesületi tagok/igazolt versenyzők versenyrendszerben elért eredményei képezik. A táblázatból kiolvasható és kiszámítható, hogy az egyesületek által elérhető műhelytámogatások teljes összegének 85,3%-a a versenyrendszerben elért eredményességi alapon kerül kiosztásra és csupán 14,7%-a fordítódik az úszásoktatással összefüggésbe hozható tevékenységekre. A táblázatban feltüntetett szakszövetségi támogatások közül melyre egy egyesület a versenyrendszertől függetlenül is pályázhat az MGY („Minden gyermek tanuljon meg úszni!” program) (Jancsik, 2020; Rozanovic, 2016).

1.3. A szülő, mint fogyasztó megjelenése az úszósportban

A sportfogyasztás esetében megkülönböztethetünk aktív és passzív sportfogyasztást. Az aktív sportfogyasztás során a fogyasztó maga vesz részt a sporttevékenységben, míg a passzív sportfogyasztás esetén a sport által nyújtott élményt fogyasztja. Egy harmadik eleme a sportfogyasztásnak, mikor az egyén sporthoz köthető terméket, a sporthoz kapcsolódó, a sportolás elősegítését célzó szolgáltatást vesz igénybe (Csóka, 2020; Preuß, 2012).

Az úszásoktatás a fogyasztói tevékenységek körében, mint szolgáltatás jelenik meg és egy speciális fogyasztási helyzetet eredményez. A szolgáltatást igénybe vevő tehát a passzív fogyasztó a szülő lesz, míg az aktív sportfogyasztó szerepébe a sporttevékenységet végző gyermek kerül. Ha egy egyesület fő bevételi forrását a szülők által fizetett tagdíjak adják, elengedhetetlen a szülő, mint fogyasztó középpontba helyezése. Sportfogyasztási szokásainak, a sportszolgáltatás igénybevételére vonatkozó motivációinak, elégedettségének megismerése hozzásegít a minőségi fogyasztói érdeklődés megteremtéséhez és lépéselőnyhöz juttathatja az adott egyesületet a hasonló szolgáltatást nyújtó egyesületekkel szemben.

A vevő, jelen esetben a szülő, nem egy tárgyiasult terméket, hanem szükségletkielégítést vásárol. Ahhoz, hogy a sportfogyasztás létrejöjjön, ennek a szükségletnek a felismerése, a belső motívum megléte az első lépés. A motívum fogja ösztönözni az egyént arra a célirányos magatartásra, amellyel célját elérheti (Hoffmann, 2000; Hofmeister-Tóth, 2014; Jisana, 2014).

A motivációs faktorok vizsgálatával foglalkozó szakirodalom három nagy témakörre csoportosítható: sportolásban való aktív részvételt kiváltó motivációs kutatásokra, a sporteseményekhez köthető motivációs vizsgálatokra és a sporttermékek fogyasztására irányuló motivációs felmérésekre. Míg az első kettő témakörben nagyobb számban jelentek meg vizsgálatok addig a sporttermékek terén végzett motivációs felmérések jóval kisebb hányadát képezik a kutatásoknak. Kifejezetten a sporttermékek és sportszolgáltatások fogyasztásának motivációit mérő skálát a sportfogyasztással foglalkozó szakirodalomban eddig nem sikerült azonosítani (Csóka, 2020; Csóka és Törőcsik, 2019).

A tartós és minőségi fogyasztás fenttartásához a fogyasztói motiváció mellett elengedhetetlen megismernünk a fogyasztó elégedettségét, az adott szolgáltatásra vonatkozóan. A felmérés során kapott eredmények segíthetik annak felismerését is, hogy a szolgáltatás mely területei igényelnek fejlesztést.

Nincs egységes definíció arra vonatkozóan, hogy mikor tekinthető egy fogyasztó elégedettnak. Kognitív megközelítésből az elégedettség akkor jön létre, ha a vevő elvárásait a termékkel/szolgáltatással kapcsolatos tapasztalatai meghaladják. Egy másik megközelítés alapja, hogy a vevő elégedettsége annak függvénye, hogy az adott szolgáltatás mennyire elégíti ki az elvárásait az ár függvényében. Érzelmi típusú megközelítésből a szolgáltatás során megélt érzelmek nyomot hagynak az emlékekben és ez megjelenik az elégedettségről adott beszámolóokban (Kenesei, 2017; Szántó, 2003).

Bácsné Bába Éva és munkatársai egy 2018-as tanulmányban vizsgálta a sportszolgáltatások keresleti, kínálati oldalának elemzési lehetőségeit. A vevői elégedettség mérésében született kutatások feltérképezésénél arra a következtetésre jutottak, hogy a sportfogyasztási szokásokkal párhuzamosan szintén aktív és passzív fogyasztókra különítették el a vevőket (Bába és mtsi.; 2018).

A jelenleg elérhető szakirodalmak körében nem található átfogó tanulmány, amely az úszósportban megjelenő fogyasztók elégedettségét mérte volna.

2. Célkitűzés

Az előzőekben leírtak alapján így a vizsgálatunk a következő célokat fogalmazza meg:

Az 1. kutatási célunk az, hogy megtudjuk, milyen motívumok húzódnak meg a gyermek úszásoktatásra való beíratásában. Azokat a felmerülő igényeket és szükségleteket szeretnénk feltérképezni, amelyek hatására a szülő úszásoktatásra viszi gyermekét. Szerettük volna megismerni, milyen motívumok hatására gondolja úgy egy szülő, hogy az úszástudás elsajátítása elengedhetetlen.

A 2. kutatási célunk annak megismerése, hogy az úszóegyesületek adottságaival mennyire elégedettek az úszásoktatásra járó gyermekek szülei. Szerettük volna tudni, hogy az úszásoktatásban szerepet játszó tényezők közül melyek szorulhatnak fejlesztésre a szülői elégedettség alapján.

A 3. kutatási célunk megtudni, hogy mekkora hajlandóság mutatkozik a későbbi versenyeztetésre. Az utánpótlás és a versenyzői csoportok működésének szempontjából jelentős előnnyel bírhat, ha ismerjük, milyen információkkal rendelkeznek a versenyzésről a szülők, illetve mutatkozik-e valós igény a körükben a későbbi versenyeztetésre.

3. Anyagok és módszerek

A felmérést kérdőíves módszerrel végeztük. A kérdőív saját szerkesztés alapján készült. Három fő egységből állt: a demográfiai adatokat felmérő egységen felül, motivációs faktorvizsgálatból, elégedettségi felmérésből és jövőbeni hatásvizsgálatból.

A felmérésben négy eltérő uszodában működő úszóegyesületben úszó gyermekek szülei vettek részt. Az anonimitás figyelembe véve a felmérésben részt vevő egyesületek jellemzőit az alábbi táblázat mutatja be (2. táblázat).

2. táblázat: A felmérésben részt vevő úszóegyesületek jellemzői

Megnevezés	Székhely	Versenyzői csoport	Kitöltők száma (fő)
1. egyesület	középváros	rendelkezik	28
2. egyesület	vármegyei jogú város/középváros	rendelkezik	30
3. egyesület	vármegyei jogú város/nagyváros	rendelkezik	30
4. egyesület	vármegyei jogú város/nagyváros	rendelkezik	24

Forrás: saját szerkesztés

A kérdőívek kitöltése papír alapon történt személyes megkereséssel az oktatások időpontjában. Az adatgyűjtés 2024.03.08 – 2024.04.15-ig tartott.

Az eredmények kiértékelése során elsőként korrespondencia-analízist végeztünk, melynek észlelési-térképét használtuk fel 5%-os szignifikancia határérték mellett ($p < 0,05$). A mélyebb összefüggések feltárásához a nominális változók esetén Khí-négyzet próbát végeztünk szintén 5%-os szignifikancia határérték mellett ($p < 0,05$). A statisztikai kiértékelés IBM SPSS 20.0.0. és Microsoft 365 Excel szoftverekkel kerültek elkészítésre.

A kitöltők száma 112 fő ($n=112$). Ebből 74 fő nő (66%), 38 fő férfi (34%). Életkorukat tekintve 48 fő (43,9%) 1961-1981, 63 fő (56,1%) 1982-1995 korosztályba tartozik. A válaszadók 46%-a városban, 37%-a vármegyei jogú városban, 17%-a falun él.

A megkérdezettek 69%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik míg 31%-nak a legmagasabb iskolai végzettsége középfokú. Alapfokú végzettséggel egyik szülő sem rendelkezett. Foglalkozásukat tekintve 73% végez szellemi munkát, 20%-a könnyű fizikai munkát, 7% pedig nehéz fizikai munkát.

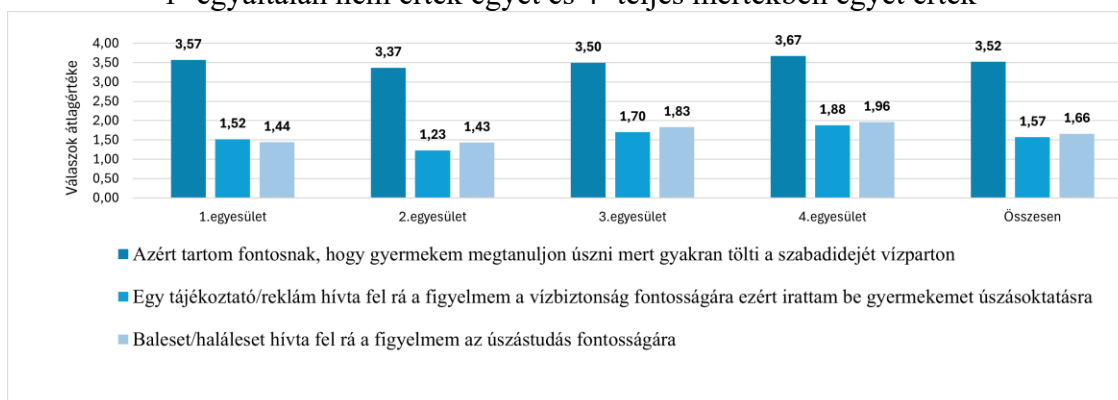
4. Eredmények és megbeszélés

4.1. Motivációs faktorvizsgálat az úszásoktatásra járó gyermekek szüleinek körében

A motivációs faktorok vizsgálata során arra kerestük a választ, hogy a vizsgált motivációs faktor mögött mely motívumok húzódnak meg, melyek a szolgáltatás igénybevételét váltják ki.

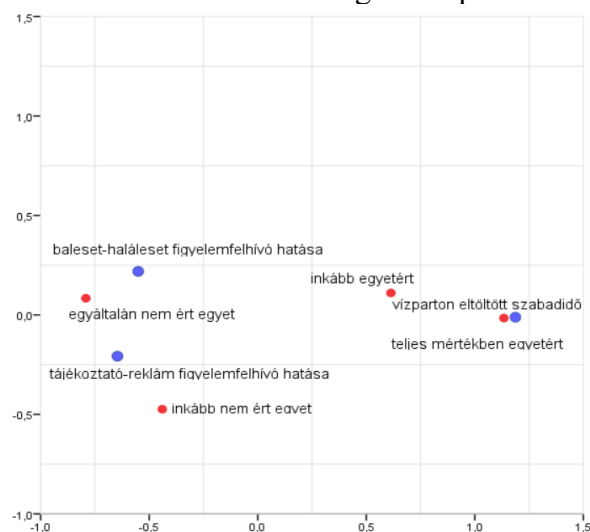
Elsőként a vízbiztonság mögött meghúzódó motívumokat vizsgáltuk meg (1. ábra).

1. ábra: Elsődleges motivációs faktor – Vízbiztonság 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyáltalán nem értek egyet és 4=teljes mértékben egyet értek

Forrás: saját szerkesztés

2. ábra: Elsődleges motivációs faktor - Vízbiztonság korrespondencia analízis észlelési térkép

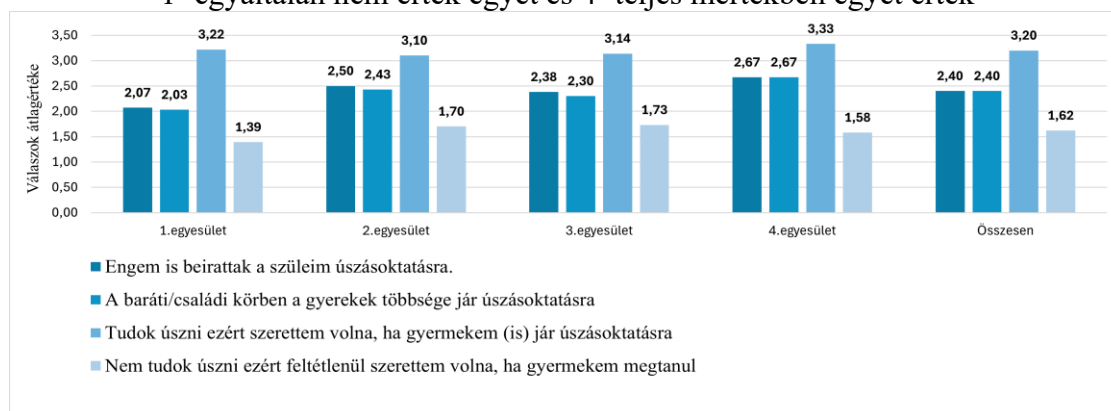

Forrás: saját szerkesztés

Az eredmények korrespondencia elemzéssel kerültek vizsgálatra (inertia=0,508; $p=0,000$), (2. ábra). Ennek eredménye a korrespondencia észlelési térképen került ábrázolásra. A térkép alapján kirajzolódik, hogy a megkérdezett szülők a vízbiztonságot a vízparton eltöltött szabadidővel köttették össze a legnagyobb mértékben. Az egyesületek között mért értékekben szignifikáns különbség nem volt kimutatható ezen motívum további vizsgálatokor ($p=0,350$). Így ezen faktor esetében mélyebb vizsgálatot nem végeztünk. A vízbiztonságról szóló tájékoztatók, a halálesetek és balesetek az úszástudás fontosságának vonatkozásában alacsony értékkel jelentek meg. Hogy ezen motívumok miért nem jelennek meg a vízbiztonságra való igény kialakításában, további vizsgálatok szükségesek.

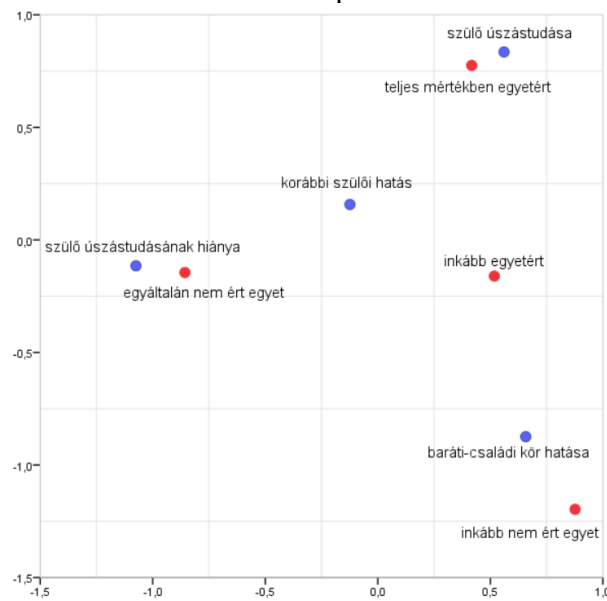
A második faktor esetében a tanult mintákat és a környezet hatását vizsgáltuk 3. ábra).

3. ábra: Elsődleges motivációs faktor – Tanult mintázat 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyhátalán nem értek egyet és 4=teljes mértékben egyet értek

Forrás: saját szerkesztés

4. ábra: Elsődleges motivációs faktor - Tanult mintázat korrespondencia analízis észlelési térkép

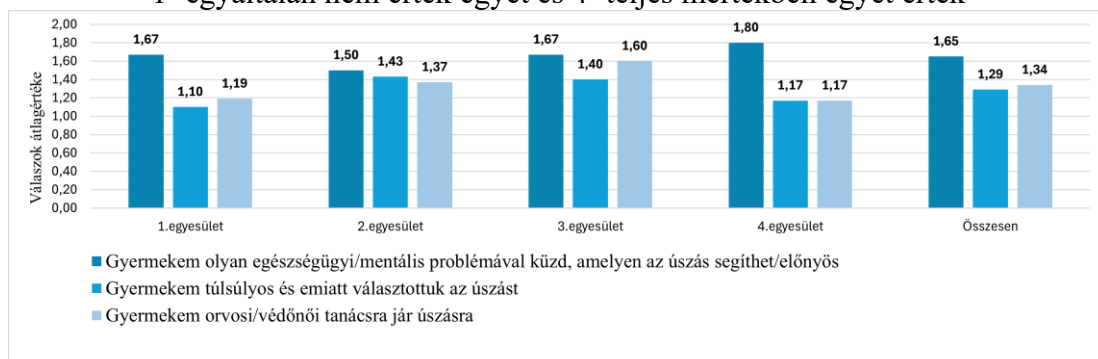

Forrás: saját szerkesztés

A tanult hatás mögött meghúzódó motívumokra adott válaszokat szintén korrespondencia elemzéssel vizsgáltuk (inertia=0,372; $p=0,000$), melynek eredményei az észlelési térképen láthatóak (4. ábra). A vizsgálatban részt vevő szülők a megadott állítások közül a saját úszástudásukkal kapcsolták össze a gyermekük úszásoktatásra járatását. Ezen állításra adott értékek szignifikánsan eltértek a vizsgált egyesületeket esetében is ($p=0,014$). A legmagasabb értéket annál az egyesületnél mértük, ahol a legmagasabb a felsőfokú végzettségű szülők aránya (4. egyesület; 83%). Ezért tovább vizsgáltuk, hogy az állításra adott értékek, összefüggést mutatnak-e a szülők iskolai végzettségével. A statisztikai kiértékelés során szignifikáns összefüggés mutatkozott a vizsgált két tényezőre adott válaszok tekintetében ($p=0,031$). Vagyis azok a megkérdezett szülők, akik felsőfokú végzettséggel rendelkeztek nagyobb értékkel jelölték az úszástudásukkal összefüggő állítást. Ezzel párhuzamosan a szülői úszástudás hiányával értettek a legkevesbé egyet a megkérdezettek. Ezen eredmények alapján a szülő úszástudásnak is befolyásoló szerepe lehet a gyermek úszásoktatásra járatásában.

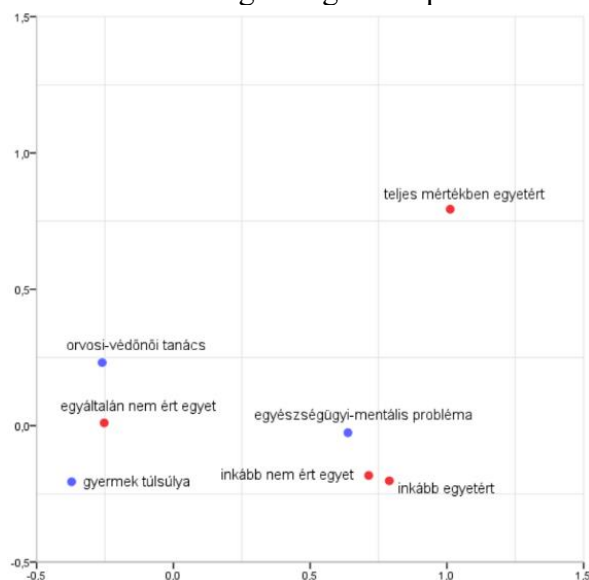
Az egészségügyi motiváció mögött meghúzódó motívumok képezték vizsgálatunk harmadik faktorát (5. ábra).

5. ábra: Elsődleges motivációs faktor – Egészség 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyáltalán nem értek egyet és 4=teljes mértékben egyet értek

Forrás: saját szerkesztés

6. ábra: Elsődleges motivációs faktor - Egészség korrespondencia analízis észlelési térképe

Forrás: saját szerkesztés

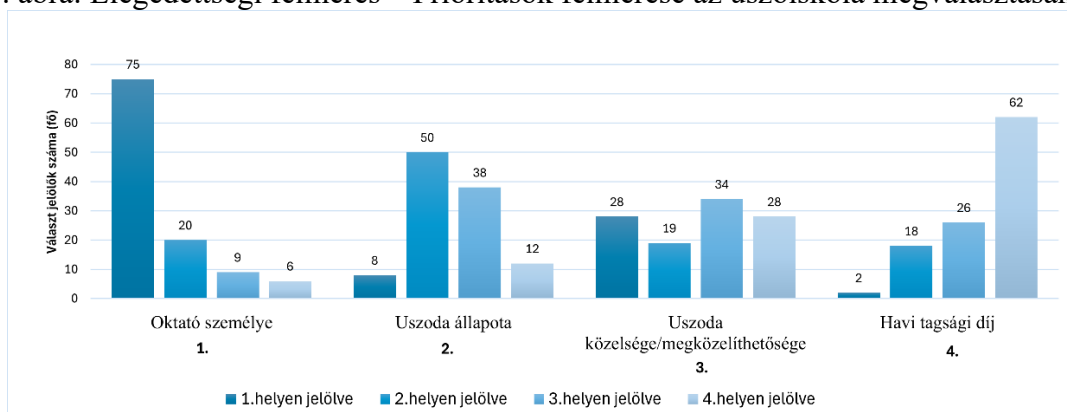
Az egészségügyi tényező mögött meghúzódó motívumokkal kapcsolatos állításokkal, a korrespondencia analízis (inertia=0,043; $p=0,028$) észlelési térképe alapján, igazán egyikkel sem értettek egyet a megkérdezettek (6. ábra). Leginkább az egészségügyi-mentális problémákkal kapcsolatos állítás közelített meg az inkább egyetértett értékét. Ezen állítást tovább vizsgálva azonban nem mutatkozott szignifikáns eltérés az egyesületek tekintetében sem ($p=0,28$). Az úszás számos mentális és fizikális betegségre van jótékony hatással, így meglepő, hogy elmarad az egészségügyi vonatkozású motiváció a vizsgált szülők körében. Arra, hogy miért ilyen alacsony a mintában az egészségügyi motiváció vonatkozása felmérésünk nem terjedt ki. Ennek mélyebb feltárásához további vizsgálatok szükségesek.

4.2. Elégedettségi felmérés az úszásoktatásra járó gyermekek szüleinek körében

Az elégedettségi felmérés során a rendelkezésre álló infrastrukturális, személyi és anyagi tényezőkkel kapcsolatos elégedettséget mértük fel és vizsgáltuk ezen tényezők fontosságát a szülők körében.

Elsőként arra kértük a szülőket állítsanak rangsort a vizsgált tényezők közül. Elsőnek jelölik azt a jellemzőt, amit a legfontosabbnak gondolnak egy úszóegyesület kiválasztásakor, utolsónak pedig azt, ami legkevésbé játszik szerepet választásukban (7. ábra).

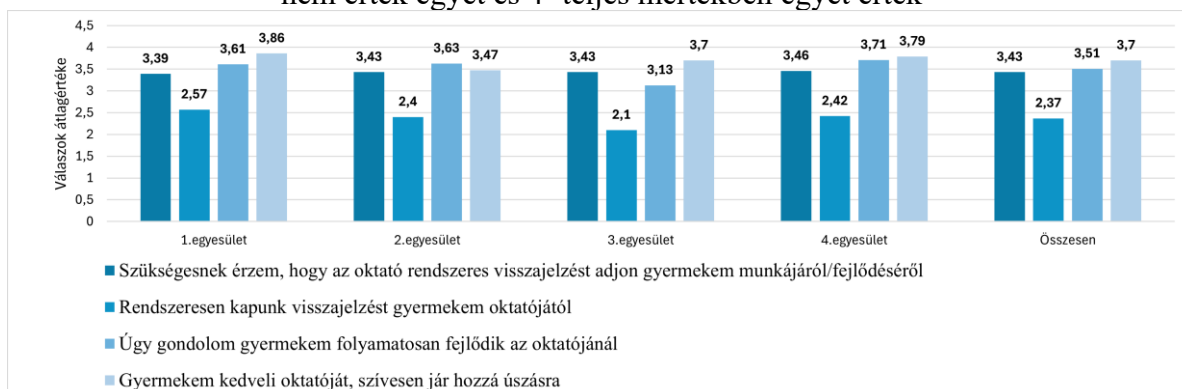
7. ábra: Elégedettségi felmérés – Prioritások felmérése az úszóiskola megválasztásakor

Forrás: saját szerkesztés

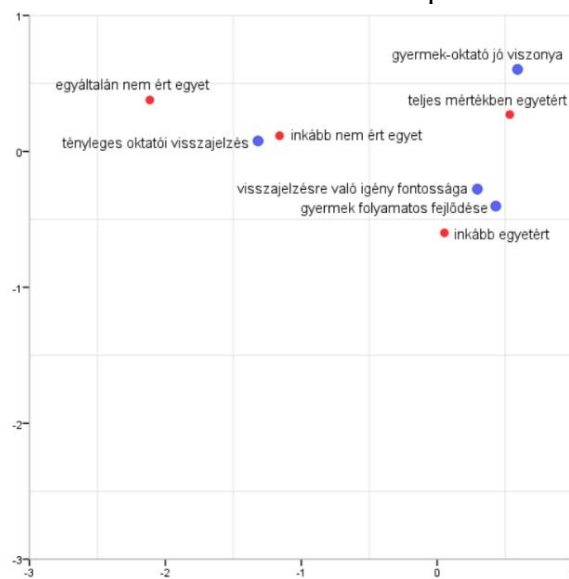
Első helyen az oktató személyét, második helyen az uszoda állapotát, harmadik helyen az uszoda megközelíthetőségét, míg negyedik helyen a havi tagsági díjat jelölték meg a legtöbben a megkérdezettek közül. Az oktató személyére vonatkozó állításokat és az arra adott válaszok értékét az alábbi diagram mutatja be (8. ábra).

8. ábra: Elégedettségi felmérés – Oktatói munka 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyáltalán nem értek egyet és 4=teljes mértékben egyet értek

Forrás: saját szerkesztés

9. ábra: Elégedettségi felmérés – Oktatói munka korrespondencia analízis észlelési térkép

Forrás: saját szerkesztés

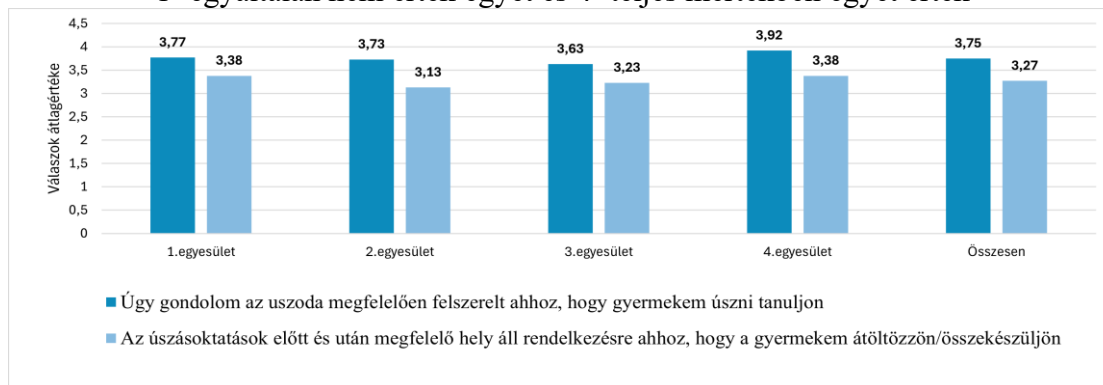
Az oktatói munka megítélésének eredményét, az előző fejezetekhez hasonlóan, korrespondencia észlelési térképen ábrázoltuk (inertia=0,375; $p=0,000$), (9. ábra). Az észlelési térkép alapján látható, hogy a szülők megítélése alapján gyermekük jó viszonyt ápol oktatójával. A válaszadók magasban értékelték a rendszeres visszajelzés szükségességét az oktató részéről. Ezzel párhuzamosan a tényleges oktatói visszajelzés meglétével inkább nem értettek egyet. Megvizsgáltuk, hogy van-e szignifikáns kapcsolat a két állításra adott válaszok között. A statisztikai kiértékelés alapján szignifikáns kapcsolat mutatkozott ($p=0,000$). Azok a szülők, akik nem kaptak rendszeres visszajelzést magasabban értékelték a rendszeres visszajelzés szükségességét, mint azok, akik ténylegesen visszajelzést kaptak az oktatótól.

Az oktatói munka értékelése során a szülők megítélése szerint a gyermek folyamatosan fejlődött oktatójánál. Figyelembe véve az oktatói visszajelzéssel kapcsolatos eredményeket kíváncsiak voltunk, hogy a szülők, a kapott visszajelzésekre alapozzák-e gyermekük fejlődését. Ezért megvizsgáltuk az ezzel kapcsolatos két állítás válaszainak lehetséges összefüggését. A kapott értékek alapján elmondható, hogy szignifikáns kapcsolat nem mutatkozott a két állításra adott válaszok között ($p=0,068$). Vagyis a gyermek fejlődésének megítélése nem függött össze a rendszeres visszajelzéssel. Ezen eredmény tükrében elképzelhető, hogy a gyermek fejlődésének megítélése inkább a szülői elfogultság eredménye, azonban felmérésünk során ezt nem vizsgáltuk.

Az infrastrukturális feltételek körében végzett elégedettségi felmérés során az uszoda állapotára, illetve az uszoda megközelíthetőségére vonatkozó állításokat értékelték a

megkérdezett személyek. Az uszoda állapotával összességében elégedettek voltak a megkérdezett szülők (10. ábra).

10. ábra: Elégedettségi felmérés – Uszoda felszereltsége 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyáltalán nem értek egyet és 4=teljes mértékben egyet értek

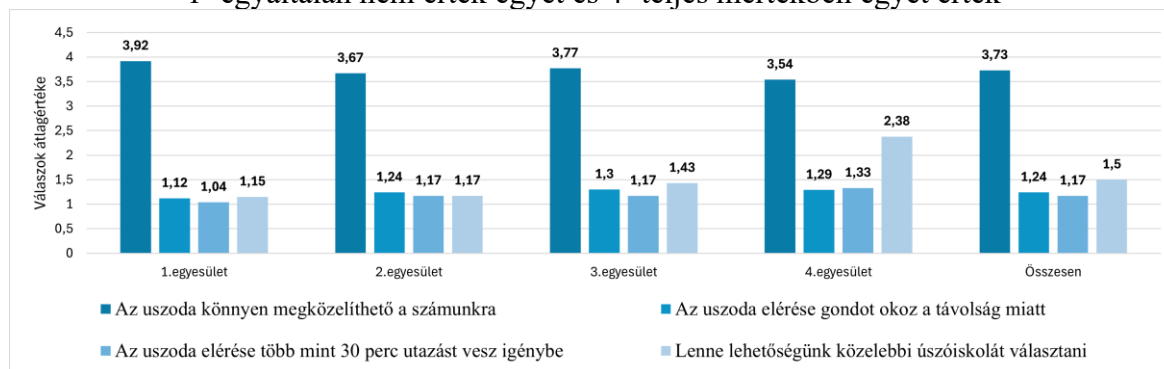

Forrás: saját szerkesztés

A vizsgált egyesületek székhelye eltérő uszodákban található így az uszoda állapotára vonatkozó eredmények kiértékelésekor arra voltunk kíváncsiak, van-e szignifikáns eltérés az egyes egyesületek esetében. Sem az uszoda felszereltségére vonatkozóan ($p=0,057$), sem pedig a rendelkezésre álló hely esetében ($p=0,396$) nem volt szignifikáns különbség az egyesületek között. Az uszoda állapotának fontosságát a megkérdezett szülők a második legfontosabb helyre sorolták egy egyesület megválasztásakor. A vizsgált egyesületek működési helyeül szolgáló uszodák eltérő nagyságúak, állapotúak és eltérő öltözői rendszerrel rendelkeznek. Ezt a két tényezőt és a kapott eredményeket figyelembe véve feltételezhetjük, hogy a vizsgálatban részt vevő szülők elvárásai az uszoda felszereltségét illetően szélesebb tartományban mozoghatnak, azonban ennek pontos meghatározásához további vizsgálatokra lesz szükség.

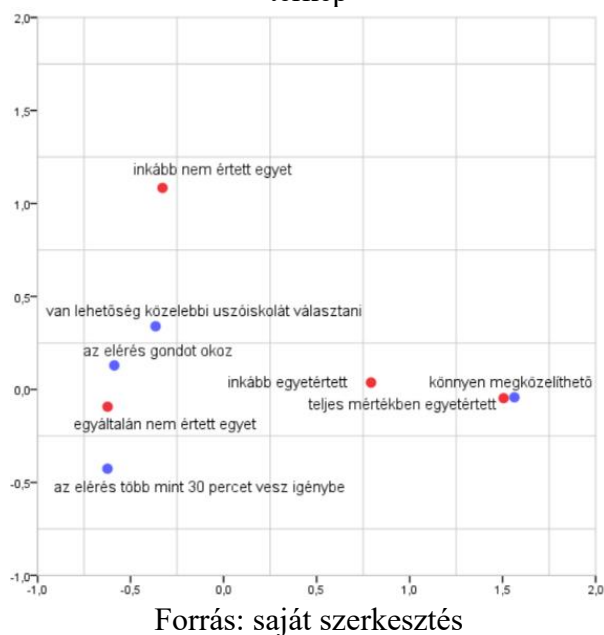
A megkérdezett szülők prioritás szempontjából harmadik helyen jelölték az uszoda megközelíthetőségét (11. ábra).

11. ábra: Elégedettségi felmérés – Megközelíthetőség 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyáltalán nem értek egyet és 4=teljes mértékben egyet értek

Forrás: saját szerkesztés

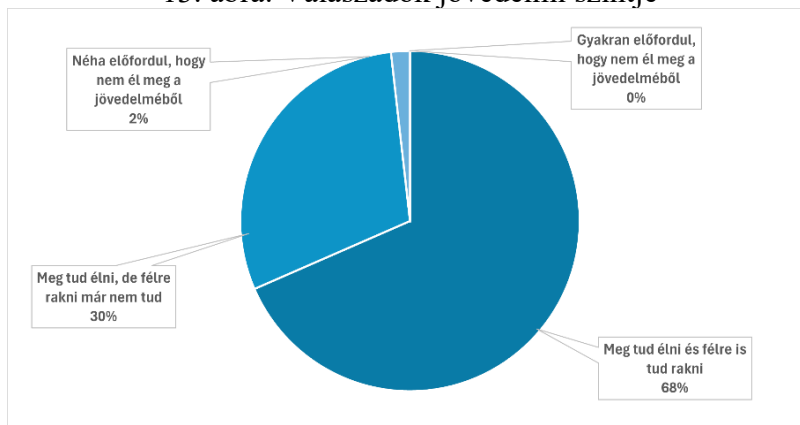
12. ábra: Elégedettségi felmérés - Megközelíthetőség korrespondencia analízis észlelési térkép

A korrespondencia vizsgálat ($\text{inertia}=0,698$; $p=0,000$) észlelési térképe alapján látható, hogy a szülők számára könnyen megközelíthető volt az uszoda, az elérés nem okozott gondot többségüknek (12. ábra). Az egyesületek között szignifikáns eltérés nem mutatkozott ezen állításra adott válaszok alapján ($p=0,693$). Azzal az állítással, miszerint lenne lehetőségük a megkérdezett szülőknek közelebbi úszóiskolát választaniuk, a többségük nem értett egyet. Egyesületekre lebontva is megvizsgálva az állításra adott válaszokat, szignifikáns eltérés mutatkozott az egyesületek között ($p=0,000$). Annál a két egyesületnél kaptuk a legmagasabb értéket (3. és 4. egyesület) melynek működési helye vármegyei jogú nagyvárosban található és a városon belül több uszoda és úszóegyesület is működik. A másik vizsgált két egyesület a városuk egyetlen uszodájában működik, így a közelebbi uszoda és ezzel együtt az úszóiskola választásra való lehetőség eleve nem adott. Azonban a könnyű megközelíthetőségre adott válaszok ezen egyesületek esetében sem tértek el szignifikánsan a két nagyvárosi egyesületétől. Felmerül a kérdés akkor: mekkora szerepet játszhat egy uszoda közelsége és könnyű megközelíthetősége a gyermek úszásoktatásra való beíratásában/járatásában.

Legutolsó helyen jelölték meg a szülők a prioritás sorrendben a tagdíjat. Ahhoz, hogy értelmezhezzük a tagdíjjal kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat először fel kellett mérnünk a megkérdezett szülők anyagi helyzetét (13. ábra).

13. ábra: Válaszadók jövedelmi szintje

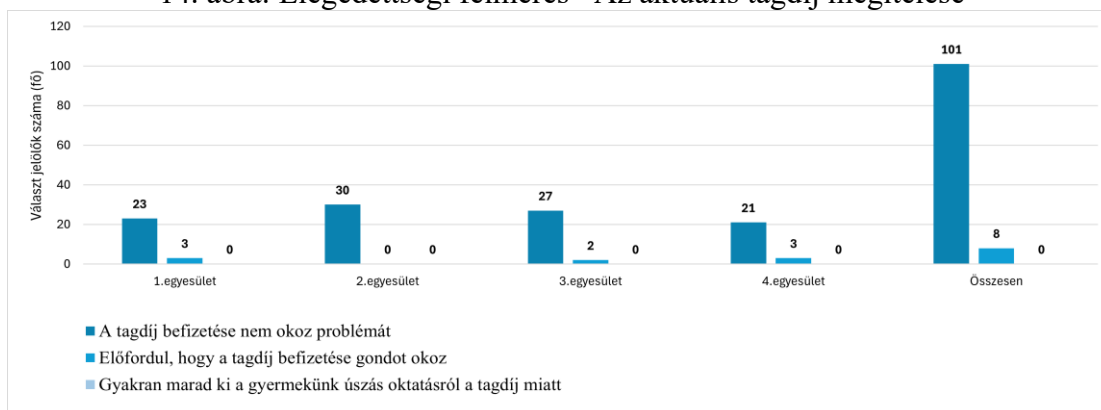

Forrás: saját szerkesztés

A diagramból is látható, hogy egy bizonyos jövedelem szint alatt nem veszik igénybe az úszásoktatást. Az anyagok és módszerek fejezetben már ismertettük a felmérésben részt vevő szülők iskolai végzettségét és az alapfokú végzettséggel rendelkezők szintén nem jelentek meg a mintánkban. Ezért megvizsgáltuk: van-e szignifikáns összefüggés a felmért két tényező között. A vizsgálatban részt vevő szülők végzettsége és az anyagi helyzetükre adott válaszok között nem mutatkozott szignifikáns összefüggés ($p=0,187$). Azonban figyelembe kell vennünk, hogy a mintában nem jelentek meg a gazdaságilag legalacsonyabb csoportok. Feltételezhető, hogy megjelenésük esetén ezek a mutatók jelentősen megváltoztak volna.

Az aktuális tagdíjra vonatkozóan feltett kérdés kapcsán elmondható, hogy a megkérdezett szülők 90%-nak nem okozott gondot az aktuális tagdíj kifizetése (14. ábra). Az egyesületek között szignifikáns különbség nem volt kimutatható ($p=0,262$).

14. ábra: Elégedettségi felmérés - Az aktuális tagdíj megítélése

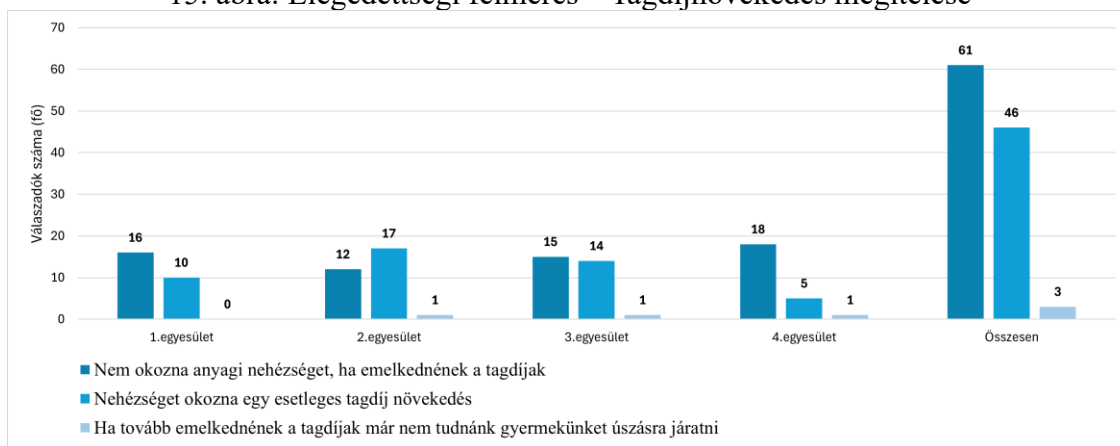

Forrás: saját szerkesztés

Az esetleges tagdíjnövekedésre adott válaszokban, az összes válaszadó 41%-nak már nehézséget jelentene a tagdíjnövekedés és már lenne olyan, aki emiatt nem tudná gyermekét

oktatásra járni (15. ábra). A vizsgált egyesületek között szignifikáns eltérés nem mutatkozott a tagdíjnövekedésre vonatkozóan ($p=0,094$).

15. ábra: Elégedettségi felmérés – Tagdíjnövekedés megítélése

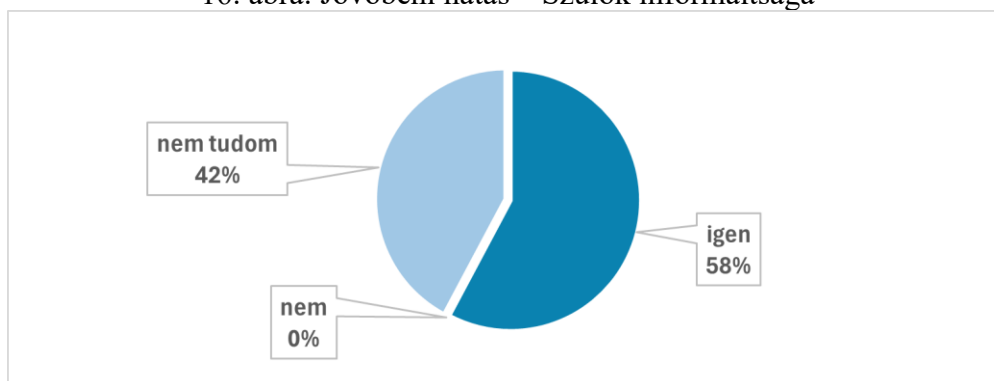
Forrás: saját szerkesztés

4.3. Jövőbeni hatásvizsgálat a versenyrendszerre vonatkozóan

A jövőbeni hatásvizsgálat során szeretnénk volna felmérni, mennyire informáltak a szülők a versenysportról, van-e valós igény a versenyrendszerbe való továbblépésre.

Elsőként felmértük, tudják-e a szülők, hogy az adott egyesület rendelkezik versenyzési lehetőséget kínáló csoporttal. A kapott válaszokat összesítve, százalékos megoszlásban mutatjuk be (16. ábra).

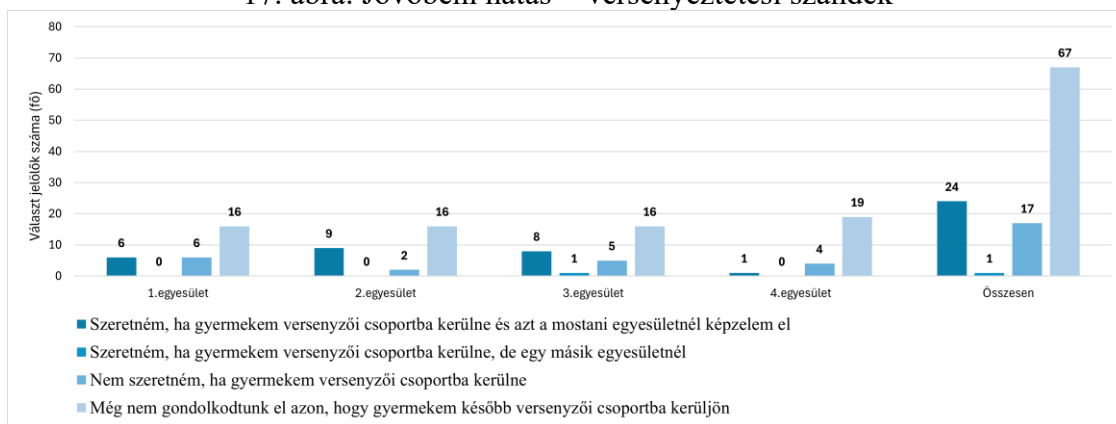
16. ábra: Jövőbeni hatás – Szülők informáltsága

Forrás: saját szerkesztés

A második kérdés arra vonatkozott, milyen mértékű a versenyeztetésbe való belépési szándék a vizsgált szülők körében (17. ábra).

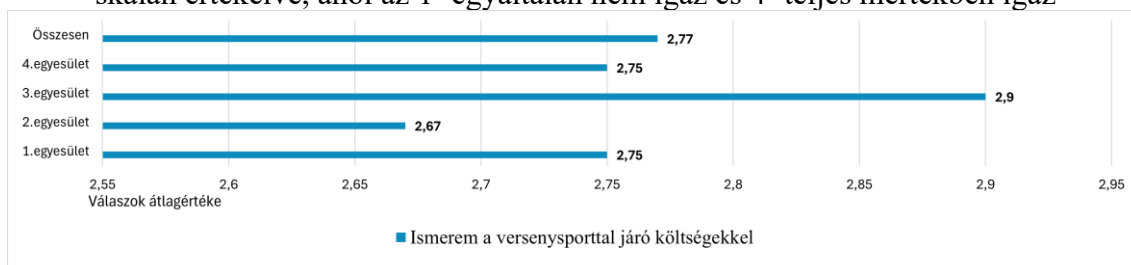
17. ábra: Jövőbeni hatás – Versenyeztetési szándék

Forrás: saját szerkesztés

A megkérdezettek 61% százaléka még el sem gondolkozott azon, hogy gyermeke később versenyzői csoportba kerüljön. 16%-a nem, 23% viszont szeretné, ha gyermeke később versenyzői csoportba kerülne. Ezt követően megkérdeztük a szülőket mennyire vannak tisztában a versenysporttal járó költségekkel (18. ábra).

18. ábra: Jövőbeni hatás – Versenyeztetéssel járó költségek ismerete és biztosítása 1-4-es skálán értékelve, ahol az 1=egyáltalán nem igaz és 4=teljes mértékben igaz

Forrás: saját szerkesztés

A megkérdezettek 39,5%-a állította azt, hogy egyáltalán vagy inkább nem ismeri a versenysporttal járó költségeket és 60,5%-jelölte az inkább, vagy teljes mértékben ismerem válaszokat. Az egyesületek között nem mutatkozott szignifikáns különbség a kapott válaszokban ($p=0,978$). Megvizsgáltuk van-e szignifikáns összefüggés a versenyeztetési szándék, illetve a versenyzéssel járó költségek ismerete között. A két tényező között nem mutattunk ki szignifikáns összefüggést ($p=0,227$). Vagyis a költségek ismerete nem volt befolyásolóval arra, hogy a vizsgálatban részt vevő szülők elutasítják vagy szeretnék, ha gyermekük később versenyezne. Azon szülők viszont, akik szeretnék, hogy gyermekük később versenyzői csoportba kerüljön 70 %-a jelölte a versenysportra vonatkozó kérdés esetében az inkább-és teljes mértékben ismerem válaszokat.

5. Összefoglalás

Az 1. kutatási célunk során meg szeretnénk volna ismerni, milyen motívumok húzódnak meg egy gyermek úszásoktatásra járatásában. Az elsődleges faktorok esetében a legmagasabb értéket a vízbiztonság kapta. A meghatározó motívum a vízparton eltöltött szabadidő volt. A második, legmagasabban értékelt motivációs tényező tanult hatásként, a szülők úszástudásával függött össze, mely további összefüggést mutatott a szülők iskolai végzettségével. A legalacsonyabb értékeket az egészségügyi faktor esetén kaptuk.

A 2. kutatási célunk annak megismerése volt, hogy mennyire elégedettek a felmérésben részt vevő szülők az egyesületek adottságaival és ezek alapján mely területek szorulhatnak fejlesztésre. A vizsgált tényezők közül fontossági sorrend alapján az első helyen az oktatók személyét, második helyen az uszoda állapotát, harmadik helyen az uszoda megközelíthetőségét míg negyedik helyen a havi tagsági díjat jelölték meg a legtöbben a megkérdezett közül. Ezen területek közül a legfontosabbnak jelölt oktatói munka jelenik meg, mint fejlesztésre szoruló terület. Mind a négy egyesület esetében magas értéket kapott a rendszeres visszajelzésre való igény. Ugyanakkor ezzel párhuzamosan állandó visszajelzést mégsem kapnak az oktatóktól. Az uszoda állapotát a szülők összességében megfelelőnek ítélték meg az úszásoktatáshoz. Az uszodát is könnyen megközelíthetőnek találták. A tagdíjakra vonatkozó kérdések kapcsán elmondható, hogy a befizetés egyesületekre lebontva és összességében sem jelentett a szülőknek problémát, azonban egy esetleges tagdíjnövekedés már nagyobb mértékben érintené őket.

A 3. kutatási célunk volt megtudni, hogy mekkora hajlandóság mutatkozik a versenyeztetésre. A kapott eredmények alapján elmondható, hogy a szülők nagyobb százaléka még el sem gondolkodott azon, hogy gyermeke később versenyzői csoportba lépjen. Azon szülők körében, akik szeretnék később gyermeküket versenyzői csoportba látni nagyobb mértékű informáltság mutatkozott a versenyzési költségekkel kapcsolatban.

6. Felhasznált szakirodalom

Bába, É., Balogh, R., Bács, Z., Fenyvesi, V., és Dajnoki, K. (2018). Sportszolgáltatások keresleti, kínálati oldalának elemzési lehetőségei. *Studia Mundi–Economica*, 5(3), pp. 19-33.

Czeglédi, H. O., L. A., Müller, A., és Biró, M. (2020). Az úszás, mint az egészség megőrzésének és megtartásának eszköze. *Különleges Bánásmód - Interdiszciplináris folyóirat*, 6(2), 35-47.

Csóka, L. (2020). A motivációk és az életstílus hatása a sportfogyasztás területeire. *Marketing & Menedzsment*, 54(Különszám 3), pp. 7-16.

- Csóka, L., & Töröcsik, M. (2019). A sportfogyasztás és a sportmotivációt mérő skálák. *Marketing & Menedzsment*, 53(Különszám), pp. 77-86.
- Gósi, Z. (2017). A 2016-os Riói Olimpia sikeressége a sportszervezetek bevételi szerkezetének tükrében. *Testnevelés, Sport, Tudomány*, 2(1-2), pp. 71-76.
- Gósi, Z. (2017). Sportszervezetek gazdasági erősödése Magyarországon. In: Bukor, J. és Korcsmáros, E. (szerk.). *A Selye János Egyetem 2017-es "Érték, minőség és versenyképesség - a 21. század kihívásai" Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete*. Selye János Egyetem. Komárom, 620 p. pp. 111-123. , 13 p.
- Gósi, Z., és Bukta, Z. (2019). Sportszövetségek a kiemelt sportágfejlesztés tükrében. *TAYLOR*, 11(2.), pp. 46-55.
- Hoffmann, I. (2000). *Sportmarketing*. Bagolyvár Könyvkiadó. Budapest, pp. 93-101.
- Hoffmann, I. (2007). *Sport, marketing, szponzorálás*. Akadémiai Kiadó. Budapest, 98 p.
- Hoffmeister-Tóth, Á. (2014). *A fogyasztói magatartás alapjai*. Akadémiai Kiadó. Budapest, pp. 201-206.
- Jisana, T.K. (2014). Consumer behaviour models: an overview. *Sai Om Journal of Commerce & Management: A Peer Reviewed National Journal*, 1, pp. 34-43.
- Kenesei, Z. (2017). A vevői elégedettség mérésének lehetőségei többdimenziós szemléletben. *Statisztikai Szemle*, 95(1), pp. 29-50.
- Miklós, K. (2015). Gondoskodó állam a XXI. századi magyar sportban? Az Osborne-Gaebler-féle korszerű állami szerepvállalás modelljének vizsgálata a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégia vitaanyagában a tartalomelemzés módszerével. *Budapesti Corvinus Egyetem*. Budapest, pp. 7-11.
- Preuß, H., Alfs, C., és Ahlert, G. (2012). *Sport als wirtschaftsbranche: der sportkonsum privater haushalte in Deutschland*. Springer-Verlag. pp. 44-47
- Révész, L. és Bognár, J. (2006). Az úszásoktatás a rendszerváltozást követő tantervekben. *Iskolakultúra*, 16(3), pp. 34-43.
- Sterbenz, T., és Géczi, G. (2012). *Sportmenedzsment*. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar. Budapest, pp. 248-263.
- Szabó, Á. (2011). Milyen értéket teremt a szabadidő sport és mi a kapcsolata a versenyképességgel?. *Vezetéstudomány-Budapest Management Review*, 42(1. kül), pp. 24-37.
- Szántó, S. (2003). Fogyasztói elégedettség az elmélet és a gyakorlat szempontjából. *Marketing & Menedzsment*, 37(5), 26-41.
- Tóvári, F. és Prisztóka, Gy. (2015). Az úszómozgások oktatásának gyakorlati lehetőségei és módszertana. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Sporttudományi és Testnevelési Intézet. Pécs, pp. 12-14.
- Tóvári, F., Prisztóka, Gy. és Tóvári, A. (2014). *Vízhezszoktatás-úszásoktatás. Szakmódszertani ajánlások kisgyermekek úszásoktatásához*. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Sporttudományi és Testnevelési Intézet. Pécs, 22 p.

Egyéb források

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról. Netjogtár honlapja:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100175.TV&celpara=20&goto=305#xcelparam>

Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.03.

2004. évi I. törvény a sportról. Netjogtár honlapja:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400001.tv>

Utolsó megtekintés időpontja: 2024.05.02.

5/2020. (I.31.)Korm.rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról.(2020). Magyar Közlöny honlapja

<https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/3288b6548a740b9c8daf918a399a0bed1985db0f/megtekintes>

Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.03.

Egyesületek listája. Magyar Úszó Szövetség honlapja:

<https://hunswim.com/egyesuletek/>

Utolsó megtekintés időpontja: 2024.05.02.

Jancsik, Á. (2020). Szakszövetségi támogatások összefoglalása a PSN Zrt. számára.

PSN Zrt. belső munkaanyag.

Kerettanterv.

<https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek>

Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.03.

Kovács, Zs. (2021). Úszásoktatás térben és időben-Az úszásoktatás megjelenése és kiteljesedése a magyar köznevelésben. Doktori értekezés. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar. „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola. Pécs, pp. 49-69.

Láng, N. (2022) A civil szervezetek gazdálkodása. NIOK honlapja:

<https://www.nonprofit.hu/tudastar/civil-szervezetek-gazdalkodasa>

Utolsó megtekintés időpontja: 2024.05.10.

MÚSZ-1-48/2024 (01.31.) sz. elnökségi határozatok. Magyar Úszó Szövetség honlapja:

<https://hunswim.com/hatarozat/musz-1-48-2024-01-31-sz-elnoksegi-hatarozatok-2/>

Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.02.

Rozanovic, Á. (2016). A tehetségtől az élvonalig. Támogatási rendszerek a magyar úszósportban. Szakdolgozat. Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar. Sporttudományi és Testnevelési Intézet. Pécs, pp. 11-24.

Úszó Nemzet Program honlapja:

<https://uszonemzet.hu/>

Utolsó megtekintés időpontja: 2024.05.02.

Lezárás dátuma: 2024. október